

RAQAMLI IQTISODIYOT IMKONIYATLARI VA MUAMMOLARI

Nurmatov Sardor Sidikovich

Ashuraliyeva Madinaxon

Qo'qon Universiteti

amadina@gmail.com

<https://doi.org/10.5281/zenodo.18080937>

Annotatsiya: Maqolada raqamli iqtisodiyotning mazmun-mohiyati, uning zamonaviy iqtisodiy rivojlanishdagi o'rnini va ahamiyati talabalik tahlili asosida yoritilgan. Raqamli texnologiyalarning iqtisodiy jarayonlarga joriy etilishi natijasida yuzaga kelayotgan asosiy imkoniyatlar hamda dolzarb muammolar tahlil qilinadi. Shuningdek, raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish orqali barqaror va raqobatbardosh iqtisodiyotni shakllantirish masalalari yoritib beriladi.

Kalit so'zlar: raqamli iqtisodiyot, raqamlashtirish, innovatsiya, elektron tijorat, axborot texnologiyalari, iqtisodiy xavfsizlik.

Kirish. Hozirgi globallashtirish va raqamlashtirish davrida iqtisodiy munosabatlar yangi bosqichga ko'tarilmoqda. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining jadal rivoji natijasida raqamli iqtisodiyot shakllanib, u iqtisodiy o'sishning muhim omiliga aylanmoqda. Muallifning fikricha, raqamli iqtisodiyot nafaqat texnologik jarayon, balki iqtisodiy boshqaruv va fikrlash uslubining tubdan yangilanishidir. Shu sababli uning imkoniyatlari va muammolarini chuqur o'rganish muhim ahamiyat kasb etadi.

Asosiy qism. Raqamli iqtisodiyot tushunchasi va asosiy xususiyatlari

Raqamli iqtisodiyot — bu raqamli texnologiyalar, internet tarmoqlari va ma'lumotlar asosida tashkil etilgan iqtisodiy faoliyat tizimidir. Unda axborot asosiy strategik resurs hisoblanadi. Muallifning nuqtayi nazariga ko'ra, raqamli iqtisodiyot tezkorlik, shaffoflik va samaradorlikni ta'minlash orqali iqtisodiy jarayonlarni optimallashtiradi.

Raqamli iqtisodiyotning asosiy imkoniyatlari

Raqamli iqtisodiyot bir qator muhim imkoniyatlarni yaratadi. Jumladan, ishlab chiqarish jarayonlarini avtomatlashtirish, xarajatlarni kamaytirish va mehnat unumdorligini oshirish imkonini beradi. Elektron tijorat, onlayn bank xizmatlari va raqamli to'lov tizimlari iqtisodiy aloqalarni soddalashtiradi. Muallif ta'kidlaydiki, raqamli iqtisodiyot kichik va o'rta biznes rivojiga yangi imkoniyatlar ochadi.

Raqamli iqtisodiyotning ijtimoiy-iqtisodiy ahamiyati

Raqamli iqtisodiyot jamiyatda xizmatlar sifatini yaxshilashga xizmat qiladi. Elektron hukumat tizimlari davlat boshqaruvida ochiqlik va samaradorlikni oshiradi. Ta'lim, sog'liqni saqlash va moliya sohalarida raqamli yechimlar aholining hayot sifatini yaxshilaydi. Muallifning fikricha, raqamli iqtisodiyot bilimga asoslangan jamiyatni shakllantirishda muhim rol o'ynaydi.

Raqamli iqtisodiyot bilan bog'liq muammolar

Raqamli iqtisodiyot rivoji bilan bir qatorda muammolar ham yuzaga keladi. Raqamli infratuzilmaning yetarli darajada rivojlanmaganligi, malakali kadrlar tanqisligi va axborot xavfsizligi tahdidlari asosiy muammolardandir. Bundan tashqari, raqamli tengsizlik va kiberxavfsizlik masalalari jamiyat uchun xavf tug'diradi. Men o'ylaymanki, bu muammolarni bartaraf etish davlat va xususiy sektor hamkorligini talab etadi.

Raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish istiqbollari

Raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish uchun zamonaviy infratuzilmani shakllantirish, raqamli savodxonlikni oshirish va innovatsion muhit yaratish zarur. Shuningdek, huquqiy-me'yoriy bazani takomillashtirish muhim ahamiyatga ega. Bu mazkur yo'nalishlarda olib borilayotgan islohotlar raqamli iqtisodiyotning barqaror rivojlanishiga xizmat qiladi.

Xulosa. Xulosa qilib aytganda, raqamli iqtisodiyot zamonaviy iqtisodiy taraqqiyotning muhim omili hisoblanadi. U iqtisodiy samaradorlikni oshirish, yangi ish o'rinlarini yaratish va raqobatbardoshlikni kuchaytirishga xizmat qiladi. Menning fikrimcha, raqamli iqtisodiyot imkoniyatlaridan to'liq foydalanish uchun mavjud muammolarni tizimli va bosqichma-bosqich hal etish lozim.

Adabiyotlar, References, Литературы:

1. Mirziyoyev Sh. M. Yangi O'zbekiston strategiyasi. — Toshkent: O'zbekiston, 2021.
2. Karimov I. A. Yuksak ma'naviyat — yengilmas kuch. — Toshkent: Ma'naviyat, 2008.
3. To'raqulov X. Raqamli iqtisodiyot asoslari. — Toshkent: Fan, 2020.
4. Abdurahmonov A. Innovatsion iqtisodiyot va raqamlashtirish. — Toshkent: O'qituvchi, 2019.
5. Xolmatov O. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari va iqtisodiyot. — Toshkent: Fan, 2018.
6. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining raqamli iqtisodiyotni rivojlantirishga oid farmon va qarorlari.
7. O'zbekiston Respublikasi Raqamli texnologiyalar vazirligi materiallari.
8. Jahon banki va xalqaro iqtisodiy tashkilotlarning raqamli iqtisodiyotga oid tahliliy hisobotlari.